

Понятійне поле та сутнісні характеристики імміграції у контексті сучасності

Ганна Пікуль, Національної академії державного управління при Президентові України

Автором статті на основі вивчення праць вітчизняних та зарубіжних науковців здійснено узагальнення дослідження понятійного поля імміграції. Адже за останні десятиріччя Україна стала однією з найбільших постачальників емігрантів для Європи, США. Водночас, зараз державна політика України направлена на розвиток імміграційних процесів, що і мотивувало до дослідження цього феномену у вітчизняній науці «Публічне управління та адміністрування».

Також автором досліджено теоретичну детермінацію поняття «імміграція», його характеристику згідно різних ознак: динаміки, масштабу та структури імміграційних процесів (чисельності іммігрантів, їх гендерний та віковий склад), чинників стимулювання імміграції, характерних особливостей формування сучасного ринку праці та напрямків розвитку сучасних імміграційних процесів.

Автор затверджує, що дослідження широкого кола питань теоретичного та прикладного аспектів трудової міграції посвячено немало наукових праць. В останній час вивчаються питання комплексного аналізу сучасної міграційної ситуації в Україні, оцінка впливу міграцій на демографічний та соціально-економічний розвиток, прогнозування міграцій населення, етнічного складу населення та факторів його динаміки. У зв'язках з анексією Автономної Республіки Крим, військовими подіями на Сході України, які спричиненні країною-агресором Росією (з 2014 року), актуалізувалась тема не лише внутрішньої міграції населення України, а також повернення жителів Донеччини з країн СНГ до України.

Масова захворюваність людства світу інфекційною коронавірусною хворобою в 2020 році поставила перед урядом України нові виклики, пов'язані з імміграцією наших співвітчизників із зарубіжних країн, які вводять жорсткий режим карантину в умовах пандемії COVID-19.

На думку автора, дослідження понятійного поля та сутнісних характеристик в контексті сучасності є актуальним, що й зумовило вибір теми статті.

Ключові слова: *іммігрант, імміграція, імміграційні потоки, імміграційне законодавство, переселення, спільнота, імміграційна поведінка, трудова міграція, сутнісна характеристика імміграції, розвиток імміграційних процесів, демографічний та соціально-економічний розвиток, чинники стимулювання імміграції, напрями розвитку сучасних імміграційних процесів*

Conceptual field and essential characteristics of immigration in the context of modernity

Hanna Pikul, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

The author of the article, based on the study of the works of domestic and foreign scientists, generalized the study of the conceptual field of immigration. Indeed, over the past decades, Ukraine has become one of the largest suppliers of emigrants to Europe and the United States. At the same time, now the state policy of Ukraine is aimed at the development of immigration processes, which motivated the study of this phenomenon in the domestic science "Public Administration and Administration".

The author also investigated the theoretical determination of the concept of "immigration", its characteristics according to various features: dynamics, scale and structure of immigration processes (the number of immigrants, their gender and age composition), factors of stimulating immigration, the characteristic features of the formation of the modern labor market and the directions of development of modern immigration processes.

The author argues that many scientific works are devoted to the study of a wide range of issues of theoretical and applied aspects of labor migration. Recently, the issues of a comprehensive analysis of the current migration situation in Ukraine, assessment of the impact of migration on demographic and socio-economic development, forecasting migration of the population, ethnic composition of the population and factors of its dynamics have

been studied. In connection with the annexation of the Autonomous Republic of Crimea, the military events in the East of Ukraine, which were caused by the aggressor country Russia (since 2014), the topic of not only internal migration of the Ukrainian population, but also the return of Donetsk residents from the CIS countries to Ukraine, has become relevant.

The massive incidence of infectious coronavirus disease in humanity in 2020 posed new challenges to the government of Ukraine related to the immigration of our compatriots from foreign countries, which are introducing a strict quarantine regime amid the COVID-19 pandemic.

According to the author, the study of the conceptual field and essential characteristics in the context of modernity is relevant, which determined the choice of the topic of the article.

Keywords: *immigrant, immigration, immigration flows, immigration legislation, resettlement, community, immigration behavior, labor migration, essential characteristics of immigration, development of immigration processes, demographic and socio-economic development, factors stimulating immigration, directions of development of modern immigration processes.*

Понятийное поле и сущностные характеристики иммиграции в контексте современности

Анна Пикуль, Национальная академия государственного управления при Президенте Украины

Автором статьи на основе изучения работ отечественных и зарубежных ученых осуществлено обобщение исследования понятийного поля иммиграции. Ведь за последние десятилетия Украина стала одной из крупнейших поставщиков эмигрантов для Европы, США. В то же время сейчас государственная политика Украины направлена на развитие иммиграционных процессов, и мотивировало к исследованию этого феномена в отечественной науке «Публичное управление и администрирование».

Также автором исследованы теоретическую детерминации понятие «иммиграция», его характеристику согласно различных признаков: динамики, масштаба и структуры иммиграционных процессов (численности иммигрантов, их гендерный и возрастной состав) факторов стимулирования иммиграции, характерных особенностей формирования современного рынка труда и направлений развития современных иммиграционных процессов.

Автор утверждает, что исследования широкого круга вопросов теоретического и прикладного аспектов трудовой миграции посвящены немало научных трудов. В последнее время изучаются вопросы комплексного анализа современной миграционной ситуации в Украине, оценка влияния миграций на демографическое и социально-экономическое развитие, прогнозирование миграции населения, этнического состава населения и факторов его динамики. В связях с аннексией Автономной Республики Крым, военными событиями на Востоке Украины, причинении страной-агрессором Россией (с 2014 года), актуализировалась тема не только внутренней миграции населения Украины, а также возврат жителей Донетчины из стран СНГ в Украину.

Массовая заболеваемость человечества мира инфекционной коронавирусной болезнью в 2020 году поставила перед правительством Украины новые вызовы, связанные с иммиграцией наших соотечественников из зарубежных стран, которые вводят жесткий режим карантина в условиях пандемии COVID-19.

По мнению автора, исследование понятийного поля и сущностных характеристик в контексте современности является актуальным, что и обусловило выбор темы статьи.

Ключевые слова: *иммигрант, иммиграция, иммиграционные потоки, иммиграционное законодательство, переселение, сообщество, иммиграционная поведение, трудовая миграция, сущностная характеристика иммиграции, развитие иммиграционных процессов, демографическое и социально-экономическое развитие, факторы стимулирования иммиграции, направления развития современных иммиграционных процессов*

Постановка проблеми.

Жодне суспільство не може розглядати своє майбутнє без урахування переміщень людей. Понад те, більшість країн водночас і приймають, і «віддають» населення, а також слугують транзитними коридорами для швидшого переміщення людей. Великої інтенсивності міжнародні міграції набули в умовах глобалізації. Поряд із рухом товарів, капіталів, інформації переміщення населення є однією з найтипівіших характеристик сучасного світу. Дедалі більше людей, які народилися в одній країні, працюють, навчаються або мають бізнес в іншій. Вони привносять з собою культурні особливості батьківщини, асимілюються, паралельно набуваючи досвіду інших народів, тим самим збагачуючись та відкриваючи нові можливості для країн їх походження, й призначення мігрантів, а головне – самих мігрантів, їхніх сімей (Малиновська, 2018).

Дослідження передбачає аналіз кількісних та якісних характеристик імміграційних процесів, динаміки соціально-демографічних характеристик іммігрантів, прогнозування напрямків імміграційних потоків та їх інтенсивності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. дослідженню імміграції в Україні та інтеграції іммігрантів присвячено праці українських вчених Гладуна О. М., Гнатюк Т. О., Драгунової Т. А., Іванкової-Стецюк О. Б., Лібанової Е. М., Майданік І. П., Малиновської О. А., Мостової І. О., Овчиннікової О. Р., Пирожкова С. І., Позняка О. В., Прибиткової І. М., Романюка М. Д., Хомри О. У., Шушпанова П. Г.

Проблеми формування державної імміграційної політики та напрямів її вдосконалення розкрито у працях таких дослідників, як: Малиновська О. А., Піскун О. І., Розка І. К., Шульга М. О.

Питання ключових характеристик сучасного етапу розвитку глобального ринку праці розглянуто в роботах українських науковців: Лісогор Л. С., Лук'яненко Д. Г., Макарової О. В., Петрової Т. П., Поручника А. М., Столярчук Я. М., Ткаченко Л. Г.

Основні напрямки довгострокової імміграційної політики України, організаційно-управлінські форми та методи її проведення

розробляє й науково обґрунтовує Новік В. О.

Разом з тим проблеми імміграційних процесів у світовій і, особливо, вітчизняній науковій літературі вивчаються і аналізуються на недостатньо глибинному рівні. Таким чином, і в теоретичному, і в практичному планах комплексне дослідження організаційних, нормативно-правових та соціально-економічних аспектів імміграційних процесів є актуальним, що й зумовило вибір теми статті.

Мета статті – здійснити теоретичний аналіз понятійного поля та сутнісних характеристик імміграції на основі вивчення та узагальнення наукових розвідок вітчизняних та зарубіжних учених.

Виклад основного матеріалу. Організаційні, нормативно-правові аспекти, соціально-економічний аналіз імміграційних процесів та дослідження їх ефективності в умовах перетворень суспільства (реалізації Угоди з Радою Європи) набувають особливого значення у сфері сучасного публічного управління та адміністрування (розроблено концепцію нового публічного управління – New Public Management, нову концепцію оцінювання управління – Good Governance, що спрямована на здійснення оцінювання позитивності соціальних і економічних показників діяльності держави) та, відповідно, нових наукових досліджень. Проблема державної імміграційної політики потребує пошуку ефективних шляхів вирішення в Україні, враховуючи кращий досвід європейських країн (Корнієнко, 2018).

Поняття, що використовуються у науковому дослідженні, «міграція населення», «імміграція», «імміграційні процеси» відображають тенденції становлення наукового дискурсу з цієї проблематики й водночас можуть стати платформою для прогностичних висновків щодо напрямів зростання ефективності сучасних імміграційних процесів та наукових тенденцій щодо подальшого вивчення (Малиновська, 2018). Саме ці фактори зумовлюють необхідність ретельного аналізу понятійного апарату, що використовується в нашому дослідженні, тим більше, що на підставі такого аналізу стає можливим формулювання власної інтерпретації понятійного поля, на якому засновується наше

розуміння теоретико-методологічних аспектів забезпечення модернізації механізмів державного регулювання імміграційними процесами в Україні.

Наростання обсягів міжнародних імміграційних переміщень, як і змін їх характеристик, є передусім результатом глобалізаційних процесів. На думку О. Малиновської, перешкоди на шляху вільної торгівлі, зростання політичної, економічної, соціальної взаємозалежності між державами, що виявляються у формуванні транснаціонального бізнесу та міжнародного ринку праці, інтернаціоналізації науки, освіти, інформації, небаченому розвитку комунікацій, мають вирішальне значення для динаміки та обсягів міграцій населення. У контексті глобалізації міжнародна імміграція виступає і як провокуючий момент, і як результат глобальних змін (Малиновська, 2018, с. 278).

Для того щоб краще зрозуміти поняття, яким будемо оперувати у статті, з'ясуємо її понятійне поле.

«Імміграція» в перекладі з латинської мови *immigro* – «вселяюся», «в'їжджаю» – в'їзд громадян інших держав у країну на довгострокове перебування або постійне проживання, яке зумовлене економічними або політичними причинами, рідше релігійними чи родинними міркуваннями (Малиновська, с. 35).

Довідник Міжнародної організації з міграції (МОМ) з термінології у сфері міграції визначає «імміграцію» як процес, відповідно до якого іноземці приїжджають в країну з метою подальшого в ній поселення та проживання (Міжнародна термінологія у сфері міграції: українсько-англійський тлумачний словник, 2010).

За Академічним тлумачним словником української мови «імміграція» – це приїзд чужоземців до якої-небудь країни на постійне проживання (Словник української мови, 1973).

Подібне визначення терміну «імміграція» надає Багатомовний юридичний словник-довідник, укладений науковцями Національного університету імені Тараса Шевченка – це прибуття в державу (наприклад, в Україну) чи залишення в державі (наприклад, в Україні) у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання або на довгостроко-

ве перебування (Багатомовний юридичний словник-довідник, 2012).

За Новим тлумачним словником української мови поняття «імміграція» – це перетин адміністративного кордону, добровільний або примусовий в'їзд осіб чи груп осіб на місце (чи в країну) призначення (або нове місце проживання) на законних або незаконних підставах, на певний період часу або назавжди (Новий тлумачний словник української мови: у трьох томах, 2001).

Значний внесок у розвиток теоретичних аспектів дослідження детермінації поняття «імміграція» здійснили науковці Національної академії державного управління при Президенті України. Так, Н. Ярош у «Енциклопедичному словнику з державного управління» визначає «імміграцію» як в'їзд у країну з-за кордону іноземних громадян або осіб без громадянства на постійне проживання (Енциклопедичний словник з державного управління, 2010).

Визначившись з поняттям імміграції, перейдемо до її причин виникнення. То чому люди все ж наважуються на такі вимушені кроки та іммігрувати до інших країн? У дослідженні ми виділяємо три основні групи причин імміграції: соціальні, культурні та особистісні. До соціальних (у широкому розумінні) причин еміграції відносимо економічні, демографічні та політичні.

Більшість дослідників вважають, що економічні причини еміграції завжди є основними. Тому, що доки існує суттєвий розрив у рівнях соціального благополуччя та у рівнях доходів у різних країнах, доти основною причиною імміграції буде покращення своїх матеріальних благ. Навіть ті, хто розглядає інші причини (як наприклад, політичні, демографічні чи етнічні) вважають їх лише супровідними або навіть не зовсім причинами, а скоріше приводами до імміграції, у той час як найголовнішим, з їхнього погляду, є все ж пошуки кращого власного матеріального забезпечення (Малиновська, 2018).

Основною демографічною причиною імміграції є вирішення проблеми перенаселення у країні. Недостатність робочих місць, і, як наслідок, погана забезпечуваність ресурсами для виживання, спричинені збільшенням народжуваності, «підштовхують» переважно

молоде населення до імміграції у країни, де існують проблеми низького рівня народжуваності та старіння населення.

Політичні причини переважно мають місце, коли йдеться про вимушену імміграцію, що спричиняє потоки біженців різних видів. Одним з видів політичних причин еміграції є етнічні внутрішньодержавні конфлікти та громадянські війни, замішані на класових, регіональних, ідеологічних суперечностях чи боротьбі за владу, а також втечі від авторитарних та революційних режимів (Ровенчак, 2009).

До політичних умов можна віднести сучасні міграційні процеси в Україні в зв'язку з анексією Автономної Республіки Крим та військовими подіями на Сході Української держави, спричинені країною-агресором Росією (з 2014 року), які вплинули на зміну місця проживання наших співвітчизників та змусили їх не лише до внутрішньої міграції, а також емігрувати до країн СНГ, щоб потім знову повернутися до України.

Значний вплив на імміграцію мала масова захворюваність людства світу інфекційною коронавірусною хворобою в 2020 році, що поставила перед урядом України нові виклики, пов'язані з імміграцією наших співвітчизників із зарубіжних країн, які вводять жорсткий режим карантину в умовах пандемії COVID-19. Цей чинник незадовільно вплинув на ресурсне забезпечення співвітчизників, створи несприятливі умови для виживання, тож його можна віднести до економічного.

У сучасній науковій літературі виділяють такі основні ознаки імміграції:

- перетин кордонів певних територій;
- постійна або тимчасова зміна місця проживання та (або) роботи;
- постійне або тимчасове перебування на новому місці знаходження;
- зміна правового статусу мігранта;
- правове регулювання приймаючої території (Безуглий, 2018).

Існують й інші класифікації міжнародної імміграції:

- постійні переселенці;
- тимчасові робітники-контрактники;
- тимчасові працівники-професіонали;
- нелегальні працівники;
- особи, що шукають притулку;
- біженці;
- транзитні мігранти (Каслз, 2001, с. 32).

Макознак Е. класифікує міжнародних мігрантів (вони ж іммігранти) на: 1) легальних переселенців на постійне проживання; 2) зареєстрованих трудових мігрантів: а) тимчасових некваліфікованих або низькокваліфікованих робітників та б) тимчасових висококваліфікованих працівників; 3) інвесторів з високорозвинених країн; 4) нелегальних мігрантів; 5) осіб, що шукають притулку; 6) осіб зі статусом біженців; 7) біженців *de facto* (осіб, які одержали тимчасовий притулок); 8) екологічних мігрантів (Макознак, 2001, с. 323).

С. Каслз включає у перелік іммігрантів: 1) тимчасових робітників; 2) висококваліфікованих фахівців; 3) нелегальних мігрантів; 4) біженців; 5) осіб, що шукають притулку; 6) вимушених мігрантів та членів їх сімей (Каслз, 2001, с. 33).

З точки зору правового статусу дослідними виокремлено чотири категорії іммігрантів:

- переселенці, що стали громадянами країни імміграції;
- іноземці з постійним дозволом на проживання;
- тимчасові мігранти, що мають візу і дозвіл на роботу;
- нелегальні іммігранти (Каслз, 2001, с. 53).

Тож в основу класифікації категорій імміграції покладена мотивація перебування іноземця, тобто мета, яку він планує реалізувати під час проживання в країні. Виділено кілька видів мотивації, які визнані у світовій практиці:

- повернення на історичну батьківщину (репатріація);
- возз'єднання з родиною (категорія родина);
- пошук притулку й інші гуманітарні причини (гуманітарна);
- зростання професійної придатності (професійна), економічної доцільності (бізнес), у державних інтересах (особливі заслуги, служба в Збройних Силах);
- належність до певної релігії (релігійна) (Енциклопедичний словник з державного управління, 2010).

Приймаючи рішення про імміграцію людина керується найперше бажанням змінити умови життя або ж саме життя загалом на

краще. У цей час людина шукає те, чого їй не вистачає на даний момент, аби задовольнити всі свої потреби і бажання, – чи то особисті, чи культурні, чи соціально-економічні (Ровенчак, 2007, 2009).

Для сучасної імміграції характерним є явище, що дістало назву «імміграційного переходу», тобто перетворення країн – постачальників мігрантів на реципієнтів. Достатньо згадати Ірландію, Італію, Іспанію, а також Малайзію, Корею, Таїланд, які були країнами масової еміграції, проте нині приймають дедалі більшу кількість іммігрантів на своїй території. Також ознаки імміграційного переходу спостерігаються нині у Східній Європі, наприклад у Польщі. Країна, що внаслідок тривалої еміграції має одну з найчисельніших зарубіжних діаспор, є зараз країною призначення для сотень тисяч іноземних працівників, передусім з України (Малиновська, 2018).

17 вересня 2019 року у штаб-квартирі ООН була презентована Доповідь (Кількість мігрантів у світі перевищила 270 мільйонів, 2020), у якій йдеться про те, що з 2010 року кількість мігрантів у світі зросла на 51 мільйон, і більш ніж половина з них мешкають лише в 10 країнах. У висновках доповіді зазначається, що кількість міжнародних мігрантів у світі досягла орієнтовної позначки у 272 мільйони людей у 2019 році, що на 51 мільйон більше за рівень 2010 року. Фахівці ООН повідомляють, що мігранти нині становлять 3,5% населення світу (для порівняння, у 2000 році – 2,8%). В Організації не дають оцінок наведеним цифрам, але відзначають, що при впорядкованій, безпечній, прогнозованій міграції та мобільності людей, таке переміщення може мати позитивні результати, зокрема, сприяти економічному розвитку й досягненню Цілей сталого розвитку ООН. Європа утримує лідерство як пункт прагнень мігрантів (82 мільйони осіб), за нею йдуть Північна Америка (59 млн) і Західна Азія (49 млн). Майже половина всіх мігрантів на планеті мешкають лише в десяти країнах. 51 мільйон – у США (19% від їх загальної кількості), по 13 мільйонів – у Німеччині й Саудівській Аравії, 12 млн – у Росії, 10 млн – у Великій Британії, 9 млн – в ОАЕ, по 8 млн – у Франції, Канаді й Австралії, 6 млн – в Італії. Третина всіх міжнародних мігрантів похо-

дить теж лише з 10 країн. Лідером є Індія: за кордоном мешкають 18 мільйонів індійців. Мігранти з Мексики становлять другу за розміром діаспору – 12 мільйонів. Вихідці з Китаю – 11 млн, Російської Федерації – 10 млн, Сирії – 8 млн.

У доповіді також наголошується, що у світі продовжує зростати вимушене переселення унаслідок воєн та інших подібних обставин. З 2010-го до 2017 року кількість біженців і шукачів притулку зросла на 13 мільйонів, що становить чверть додаткових мігрантів за цей час. Північна Африка та Західна Азія прийняли близько 46 % біженців. Кожен сьомий мігрант у світі молодший від 20 років. Троє з чотирьох – працездатного віку (20–64 роки). Доповідь з міжнародної міграції створюється фахівцями ООН на основі переписів населення країн, реєстрів народонаселення, національно репрезентативних опитувань. Її дані розподіляються за віком, статтю, походженням, охоплюючи 232 країн та територій станом на 1 липня кожного року дослідження. Попередні доповіді публікувалися у 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020 роках (Кількість мігрантів у світі перевищила 270 мільйонів, 2020).

Для того, щоб вільно пересуватись у міжнародному просторі і відчувати себе безпечно необхідно мати дозвільні документи. Адже кожна країна-член Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) має свої особливості видачі дозволів на імміграцію. Деякі країни встановлюють імміграційні квоти (США, Австралія, Естонія), деякі не встановлюють кількісні обмеження, але висувують ряд вимог, яким повинен відповідати іммігрант (Польща, Словаччина, Мексика). Крім того, деякі країни практикують бальну систему оцінки, особливо це стосується іммігрантів, які планують працевлаштуватися (Австралія, Велика Британія, Канада) (Кількість мігрантів у світі перевищила 270 мільйонів, 2020).

У США функціонує система, яка не тільки встановлює кількісні обмеження за категоріями іммігрантів, а й встановлює регіональні обмеження. В Ірландії при видачі дозволів на проживання з метою працевлаштування звертають увагу на те, чи відповідає спеціальність іммігранта потребам

країни (Система отримання дозволів на імміграцію в країнах-членах ОЕСР, 2016).

Висновки й пропозиції. Проведене нами дослідження дозволяє зробити висновок, що понятійне поле та сутнісні характеристики імміграції знаходяться на стадії вивчення світовою науковою спільнотою, а сама імміграція є одним з векторів міграції в цілому, що явно показує аналіз дослідження кількісних та якісних характеристик імміграційних процесів, динаміки соціально-демографічних характеристик іммігрантів, прогнозування напрямків імміграційних потоків та їх інтенсивності в залежності від факторів впливу.

В свою чергу Уряд України розуміючи важливість залучення іммігрантів у 2020 році своїм рішенням збільшив квоти на імміграцію в Україну до 8538 осіб. Це на 4770 осіб більше показника 2019 року. У 2019 році до України могли іммігрувати всього четверо висококваліфікованих фахівців, а в поточному році зможуть іммігрувати аж 5000 тисяч висококваліфікованих фахівців або працівників (Про встановлення квоти імміграції на 2020 рік, 2019).

У статті нами досліджено поняття «імміграція», «імміграційні процеси», що використовуються у наукових дослідженнях й відобража-

ють тенденції становлення наукового дискурсу з цієї проблематики й водночас можуть стати платформою для прогностичних висновків щодо напрямів зростання ефективності сучасних імміграційних процесів та наукових тенденцій щодо їх подальшого вивчення. Нами проаналізовано визначення поняття «імміграція», яке подано в різноманітних словниках, з'ясували його тлумачення та сутнісну характеристику, причини виникнення. Більшість дослідників вважають, що економічні, політичні причини імміграції завжди є основними.

Загалом імміграційні процеси за змістом, причинами та наслідками мають джерела та різні форми прояву майже у всіх сферах життєдіяльності людини і суспільства, вивчаються в різних контекстах і на різних рівнях. А динаміка збільшення інтенсифікації міжнародних переміщень населення насамперед є свідченням світових глобалізаційних викликів сьогодення і, як наслідок збільшення мобільності населення.

У подальших дослідженнях доцільно звернути уваги на вивчення політичних та економічних питань імміграції в Україну, здійснити компаративний аналіз імміграційних процесів із зарубіжними країнами світу, зокрема країнами-членами ЄС.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

Багатомовний юридичний словник-довідник / І. О. Голубовська, В. М. Шовковий, О. М. Лефтерова та ін. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. С. 178.

Безуглий П. Г. Теоретичні засади дослідження міграційних процесів. Донецький національний університет імені Василя Стуса. *Політичні інститути та процеси*. 2018. Вип. 1. С. 5–13.

Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трошинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. С. 271.

Імміграція. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BC%D0%BC%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>.

Каслз С. Международная миграция в начале XXI века: глобальные тенденции и проблемы. *Глобальные тенденции и проблемы. Международный журнал социальных наук*. 2001. № 032. С. 27–42.

Кількість мігрантів у світі перевищила 270 мільйонів: Мультимедійна платформа іномовлення в Україні. УКРІНОРМ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2782330-kilkist-migrantiv-u-sviti-perevisila-270-miljoniv.html>.

Корнієнко О. О. Соціально-економічний аспект регіональної асиметрії міграційних процесів : автореф. дис... на здобуття наук. ступеня к.е.н. / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи Національної академії наук України. Київ, 2018, 24 с.

Макознак Е. Международная классификация категорий мигрантов. *Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць*. Вип. 5. Київ : Інститут соціології НАН України. 2002. 516 с.

Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. Київ : НІСД, 2018. 472 с.

Міграція населення. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. М. П. Требіна. Харків. : Право, 2015. 690 с.

Міжнародна термінологія у сфері міграції : українсько-англійський тлумачний словник. Київ : БЛАНК-ПРЕС, 2015. 100 с.

- Новий тлумачний словник української мови: у трьох томах. 42 000 слів. Київ : Аконті, 2001. Т. 1: А–К. 928 с.
- Про встановлення квоти імміграції на 2020 рік. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/431-2020-%D1%80#Text>.
- Ровенчак О. А. Міжнародна міграція крізь призму її причин та наслідків. *Вісник львів. ун-ту. Сер. соціол.* 2009. Вип. 3. С. 125–142
- Ровенчак О. Значення, функції та роль міжнародної міграції. *Соціальні технології. Актуальні проблеми теорії та практики.* 2007. Вип. 33(34). С. 94–122.
- Рябченко Е. В. Європеїзація міграційної політики республіки Кіпр : дис. на здобуття наук. ступеня кандидата політичних наук. Маріуполь, 2019. 217 с.
- Система отримання дозволів на імміграцію в країнах-членах ОЕСР. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Systema-otrymannya-dozvoliv-na-immigratsiyu-v-krayinah-chlenah-OESR.pdf>.
- Словник української мови : в 11 томах. Том 4. 1973. С. 20.
- Geist B. Sociologicky slovník. 1992. 580 p.

REFERENCES

- Bezuhlyi, P. H. (2018). Teoretychni zasady doslidzhennia mihratsiinykh protsesiv [Theoretical bases of research of migration processes]. *Donetskyi natsionalnyi universytet imeni Vasyliia Stusa. Politychni instytuty ta protsesy – Vasyl Stus Donetsk National University. Political institutions and processes, 1*, 5–13 [in Ukrainian].
- Geist, B. (1992). *Sociologicky slovník [Sociological dictionary]*.
- Holubovska, I. O., Shovkovyi V. M., & Lefterova, O. M. et al. (2012). *Bahatomovnyi yurydychnyi slovnyk-dovidnyk [Multilingual legal dictionary-reference]*. (p. 178). Kyiv: Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet» [in Ukrainian].
- Immigratsiia [Immigration]. (2020). Retrieved from <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BC%D0%BC%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F> [in Ukrainian].
- Kaslz, S. (2010). Mezhdunarodnaia myhratsyia v nachale KhKhI veka: globalnye tendentsyy y problem [International migration at the beginning of the XXI century: global trends and problems]. *Hlobalnue tendentsyy y problemu – Global tendencies and problems, 032*, 27–42 [in Russian].
- Kilkist mihrantiv u sviti perevyshchyla 270 milioniv: Multymediina platforma inomovlennia v Ukraini [The number of migrants in the society has transformed 270 millions: Multimedia platform for innovation in Ukraine]. UKRINFORM. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2782330-kilkist-migrantiv-u-sviti-perevisila-270-miljoniv.html> [in Ukrainian].
- Kornienko, O. O. (2018). Sotsialno-ekonomichnyi aspekt rehionalnoi asymetrii mihratsiinykh protsesiv [Social and economic aspect of the regional asymmetry of migratory processes]. *Extended abstract of Candidate's thesis.* Instytut demohrafii ta sotsialnykh doslidzhen im. M.V. Ptukhy Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy. Kyiv [In Ukrainian].
- Makoznak, E. (2002) Mezhdunarodnaia klassyfykatsyia katehoryi myhrantov [International classification of categories of migrants]. *Sotsialni vymiry suspilstva – Social dimensions of society, 5*. Kyiv: Instytut sotsiologii NAN Ukrainy [in Russian].
- Malynovska, O. A. (2018). *Mihratsiina polityka: hlobalnyi kontekst ta ukrainski realii [Migration policy: global context and Ukrainian realities]*. Kyiv: NISD [in Russian].
- Mizhnarodna terminolohiia u sferi mihratsii: ukrainsko-anhliiskyi tлумачnyi slovnyk [International terminology in the field of migration: Ukrainian-English explanatory dictionary]*. (2015). Kyiv: BLANK-PRES [in Ukrainian].
- Novyi tлумачnyi slovnyk ukrainskoi movy: u trokh tomakh 42 000 sliv [New explanatory dictionary of the Ukrainian language: in three volumes 42 000 words]*. (2001). (Vol. 1). Kyiv [in Ukrainian].
- On establishing an immigration quota for 2020. (2020). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/431-2020-%D1%80#Text>.
- Povenchak, O. (2007). Znachennia, funktsii ta rol mizhnarodnoi migratsii. [Europeanization of migration policy of the Republic of Cyprus]. *Sotsialni tekhnologii. Aktualni problemy teorii ta praktyky – Social technologies. Current problems of theory and practice, 33(34)*, 94–122 [in Ukrainian].
- Riabchenko, E. V. (2019). Yevropeizatsiia mihratsiinoi polityky respubliky Kipr [Europeanization of migration policy of the Republic of Cyprus]. *Candidate's thesis.* Mariupol [in Ukrainian].
- Rovenchak, O. A. (2009). Mizhnarodna mihratsiia kriz pryзму yii prychnyn ta naslidkiv [International migration through the prism of its causes and consequences]. *Visnyk lviv. un-tu. Ser. sotsiol – Bulletin of Lviv. un-tu. Ser. sociol, 3*, 125–142 [in Ukrainian].
- Slovnyk ukrainskoi movy [Dictionary of the Ukrainian language]. (1973). (Vool. 4), (p. 20) [in Ukrainian].

Surmin, Yu. P., Bakumenko, V. D., Mykhnenko, A. M. et al. (2010). *Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic dictionary of public administration]*. Yu. V. Kovbasiuka, V. P. Troshchynskoho, Yu. P. Surmina (Ed.). (p. 271). Kyiv: NADU [in Ukrainian].

Systema otrymannia dozvoliv na immihratsiiu v krainakh-chlenakh OESR [Immigration permit system in OECD member countries]. (2016). Retrieved from <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Systema-otrymanna-dozvoliv-na-immigratsiyu-v-krayinah-chlenah-OESR.pdf> [in Ukrainian].

Trebina, M. P. (Ed.). (2015). *Mihratsiia naseleння [Population migration. Political science encyclopedic dictionary]*. *Politolohichni entsyklopedychni slovnyk – Polycolonial encyclopedic vocabulary*. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

Пікуль Ганна

Аспірант

Національна академія державного управління при Президентові України

Email: anna_osadcha_@ukr.net

Pikul Hanna

Postgraduate Student

National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0003-0373-5021

Цитування: Пікуль, Г. (2020). Понятійне поле та сутнісні характеристики імміграції у контексті сучасності. *Аспекти публічного управління*, 8(6), 81–89. doi:10.15421/1520108

Citation: Pikul, H. (2020). *Poniatiiine pole ta sutnisni kharakterystyky immihratsii u konteksti suchasnosti [Conceptual field and essential characteristics of immigration in the context of modernity]*. *Public administration aspects*, 8 (6), 81–89. doi:10.15421/1520108

Стаття надійшла / Article arrived: 29.11.2020

Схвалено до друку / Accepted: 23.12.2020